

[ف: ۳۹-۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۸۱

آغاز: بسمله، و صلی الله علی محمد و آله و سلم، الحمد لله فاطر السموات و الارض و اشهد ان لا اله الا الله شهادة ادخرها لیوم العرض ... حرف الالف الا برقوهی احمد بن اسحق؛ **انجام**: ابو محمود احمد بن محمد بن ابراهیم اخبارنا المعجم المختص قال مؤلفه خریته فی سنة ۷۲۹ و انا معتذر من الثناء و الذم عارف بالتقصیر غفرالله للکل بمنه و الحمد لله رب العالمین ... و سلم تسلیماً کثیر صورة ما کان مکتوباً علی الاصل المنقول منه ... و انا العبد الضعیف الراجی رحمة ربه الکریم المنان میرزا محمد بن رستم المعتمد خان.

خط: نسخ، کا: غلام عباس، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ به نقل از نسخه ای که به خط میرزا محمد بن رستم معتمد خان در دوشنبه نیمه ذیحجه ۱۱۲۸ق کتابت شده بود که انجامه مفصل او در پایان آن نسخه آمده، در پایان نسخه صورت این بلاغها و قرائتها نوشته شده است (۱۰۲-۱۰۳ق): قرائت جمال الدین ابراهیم بن یونس بن موسی بن یونس بعلی شافعی در ۸ رمضان ۷۳۱ق بر مؤلف، قرائت حمزه بن عمر المزکوی بر مؤلف نسخه در چهارشنبه ۲۷ ذیحجه ۷۴۱ق در دمشق، قرائت واجازه روایت محمد بن عمر شافعی ابن مسکی از مؤلف در سه شنبه ۱۶ محرم ۷۴۴ق، قرائت بر مؤلف در مدرسه صدره دمشق در دوشنبه ۲۹ محرم ۷۴۴ق نوشته یوسف بن احمد بن حسین بن سلیمان ابی فزاره حنفی، قرائت دوباره همه اجزای پنجگانه کتاب بر مؤلف از حمزه بن عمر بن احمد هکاری در یکشنبه ۱۳ ربیع الثانی ۷۴۳ق، یادداشت مؤلف درباره قرائت نجم الدین ابو حفص عمر بن ابراهیم ابن عجمی در ربیع الثانی ۷۳۴ق، و نوشته اسمعیل بن جماعه که این نسخه را از روی دستخط مؤلف در یکشنبه ۲ شوال (سال نوشته نشده) کتابت کرده؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، رویه مشمع سبز، ۱۰۳ گک، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۱۶] و [ف: ۲۷-۲۴۵]

● معجم الشیوخ و النبلاء = المعجم المشتمل علی

أسماء شیوخ الأئمة النبیل / تراجم / عربی

mu'jam-ul al-mu'jam-ul muštamil 'alā asmā'-i šuyāx-il a'imma-tin nubal

ابن عساکر، علی بن حسن، ۴۹۹ - ۵۷۱ قمری

ebn-e 'asāker, 'alī ebn-e hasan (1106 - 1176)

ابن عساکر بعد از استخراج احادیث کتب سنن ائمه متقدم و مرتب نمودن آنها، اسامی مشایخ آنان را جمع کرده و پس از آن اسامی شیوخ بخاری و مسلم را نیز به آن اضافه و به ترتیب حروف معجم مرتب نموده و آن را «المعجم المشتمل» نامیده است. به روایت بهاء الدین ابومحمد قاسم بن ابی القاسم علی بن حسن بن هبة الله بن عبدالله بن حسین شافعی از پدرش در روز

یکشنبه ۱۰ ربیع الاول ۵۸۷ق.

آغاز: بسملة ... الحمد لله الذى جعلنا من خير الملل و هدانا بفضله الى اوضح السبل، أحمده حمداً دائماً ... أما بعد: فانى لما خرجت أطراف أحاديث كتب السنن للأئمة الأول، و رتبها ترتيباً لا يفضى بالنظر فيها الى السامة و الملل، رأيت أن أجمع أسماء شيوخهم الثقات النبيل، و أضيف إليها [أسماء] شيوخ البخارى و مسلم، و ألقبه بالمعجم و المشتمل، و أرتب اسماءهم على حروف المعجم جرياً على الوجه الأقرب و الطريق المستعمل، و أذكر وفاة من وقع إلى تاريخ وفاته بعد ذكر نسبة ذلك الرجل ... و هذا الكتاب ... بمنزلة الباب أو المدخل. و أجعل بدل كل إسم إمام منهم حرفاً يدل عليه تخفيفاً على الكاتب العجل. فعلامه البخارى خ، و مسلم م، و أبى داود د، و الترمذى ت، و النسائى ن، و القزوينى ق، ...

انجام: هذا آخر معجم شيوخ البخارى و مسلم و أبى داود و أبى عيسى و أبى عبدالرحمن و أبى عبدالله. رحمهم الله. و الحمد لله الذى بنعمته تتم الصالحات ... العبد الخطاء المستغفر من ذنبه يعقوب بن أحمد المقرئ نسيب ابن الصابونى غفرالله ذنوبه ... چاپ: دمشق، محقق: وفاء تقى الدين، دار البشائر، ۳ ج، ۱۴۲۱ق.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۰۰-عکسی

آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... الامام ... ابو محمد قاسم بن ابی القاسم علی بن الحسن هبة الله بن عبدالله بن الحسين الشافعی (رض) و انا اسمع يوم الاحد عاشر ربیع الاول سنة سبع و ثمانین و خمسمائة. قال اخبارنا والدى (رح). قال الحمد لله الحكيم الخالق الرحيم الرازق ذی القول الصادق ... اما بعد، فان هذا كتاب معجم اسماء الشيوخ، الذين سمعت منهم فى الامصار و الذين اجاز و الى من اهل النواحي و الاقطار؛ چاپ دمشق؟ ۱۹۸۰م اصل نسخه: مدینه، عارف حکمت ش ۳۲۷. در ۳ مجلد؛ خط: نسخ کهن، بی کا، تا: قرن ۶؛ ۲۶۹ گک [عکسی ف: ۲-۲۵۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۳۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۶۱-عکسی

آغاز: و اجعل بدل كل اسم امام منهم حرفاً يدل عليه ... حرف الالف. باب ذكر من اسمه احمد: احمد بن ابراهيم بن خالد؛ **انجام**: هذا آخر معجم شيوخ البخارى و مسلم و ابى داود و ابى عيسى و ابى عبد الرحمن و ابى عبدالله، و الحمد لله وحده و صلواته على محمد و آله و سلامه.

نسخه اصل: چستريتی، ش ۳۴۱۲. خط: نسخ، کا: ایوب بن علی بن ابراهیم الربعی المؤدب، تا: پنجشنبه ۱۵ رمضان ۶۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حاج محم بن خلیل بغدادی به تاریخ ۱۱۶۲ق؛ ۹۱ گک، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۲-۴۴۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴۵۶/۲

آغاز: و من المعجم لابن عساکر انشدنی عبدالقاهر بن ابراهیم بن

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخا)؛؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳